Konsumentverket 2 april, 2024
Reviderad 27 augusti, 2025

# Konsumentverkets rekommendationer för kommunal budget- och skuldrådgivning

Kommuner har en lagstadgad skyldighet att erbjuda budget- och skuldrådgivning[1].

Genom att tillhandahålla kvalificerad budget- och skuldrådgivning ska kommunerna bidra till att förebygga problematisk skuldsättning och hjälpa redan skuldsatta att finna en lösning på sina problem. Rådgivningen är ett stöd för individen och ska anpassas efter den enskildes individuella behov och förutsättningar.

Konsumentverket har i uppdrag att ta fram rekommendationer för kommunernas budget- och skuldrådgivning. Rekommendationerna ger vägledning om verksamhetens innehåll, kvalitet och tillgänglighet.

## Rådgivningen ska omfatta budgetrådgivning och skuldrådgivning

Verksamheten ska omfatta både budgetrådgivning och skuldrådgivning och inriktas mot att hitta långsiktiga lösningar på den rådsökandes ekonomiska svårigheter.

### *Budgetrådgivning*

Budgetrådgivning ska erbjudas personer som behöver hjälp att planera sin ekonomi. Syftet är att med utgångspunkt i en budget skapa förutsättningar för en ekonomi i balans. Rådgivningens funktion är att visa alternativ och beskriva konsekvenser av olika val.

### *Skuldrådgivning*

Skuldrådgivning ska erbjudas personer som behöver hjälp med problematisk skuldsättning. Syftet är att hitta en lösning på en svår skuldsituation.

Rådgivning ges utifrån en kartläggning av personens skulder och övriga förutsättningar. Rådgivaren visar och beskriver konsekvenser av olika lösningar och hjälper den rådsökande att planera och genomföra valda lösningar.

---

[1] 13 kap. 2 § socialtjänstlagen

Det kan handla om att hjälpa personen att:

- prioritera vilka räkningar som ska betalas först
- nå frivilliga uppgörelser med borgenärerna (exempelvis avbetalningsplan, räntesänkning eller ackordsuppgörelse)
- ansöka om och klara av en skuldsanering.

*Hjälp med skuldsanering*

Den som ansöker om skuldsanering eller F-skuldsanering[2] har rätt till stöd både inför och under skuldsaneringen fram till att den är genomförd. Även den som beviljats skuldsanering utan betalningsskyldighet har rätt till rådgivning och stöd.

Personen kan behöva hjälp med att:

- förstå vad som krävs för att beviljas skuldsanering
- förstå vilka krav som ställs under en skuldsanering
- samla in, sammanställa skulder och andra relevanta uppgifter
- upprätta en ansökan.

För att en skuldsanering ska bidra till en långsiktig lösning är det nödvändigt att vardagsekonomin fungerar under och efter saneringen. När skuldsanering beviljas är det därför viktigt att den rådsökande vid behov får budgetrådgivning. Det är också viktigt att ge stöd vid överklagande eller omprövning.

Stödet inför och under en skuldsanering ska utgå från personens individuella behov och förutsättningar.

## Rådgivningen ska vara kvalificerad

Rådgivningen innefattar frågor av såväl ekonomisk som juridisk och social karaktär och förutsätter att rådgivaren har den utbildning och erfarenhet som krävs.

Rådgivaren behöver ha:

- goda kunskaper om privatekonomi, relevant lagstiftning och aktörer inom området
- god förmåga att bemöta och kommunicera med personer i utsatta situationer.

---

[2] Företagare eller närstående till en företagare kan välja att ansöka om skuldsanering för företagare (Lag (2016:676) om skuldsanering för företagare). Det är den privata ekonomi som saneras, inte företagets.

## Rådgivningen ska vara tillgänglig

För att rådgivningen ska vara relevant krävs att den är tillgänglig för dem som behöver hjälp.

Tillgänglighet innebär att rådgivningen ska:

- erbjudas i tid
- vara känd
- erbjuda alternativ för kontakt och möten
- anpassas efter den rådsökandes förmåga och förutsättningar.

### *Erbjudas i tid*

Vid ekonomiska problem är tiden en viktig faktor. Den som inte får hjälp i tid kan drabbas av svåra konsekvenser. Därför behöver en bedömning av behovet göras i varje enskilt fall.

Särskilt brådskande är det om:

- personen till exempel riskerar att få elen avstängd, bli vräkt från sin bostad eller förlora barnomsorgen.
- tidsfrister behöver hållas, till exempel vid handläggning hos Kronofogden vid omprövning av beslut eller överklagande.
- barn riskerar att drabbas.

### *Vara känd*

För att rådgivningen ska vara tillgänglig behöver den vara känd. Kommunen behöver därför försäkra sig om att de som behöver hjälp vet vilken hjälp de kan få och vart de vänder sig.

### *Olika alternativ för kontakt och möten*

Verksamheten behöver erbjuda olika alternativ för kontakter och möten utifrån rådsökandes varierande behov och förutsättningar.

### *Anpassa efter förmåga*

En viktig aspekt av tillgänglighet är att rådgivningen anpassas efter den rådsökandes fysiska, psykiska, intellektuella eller kognitiva förmåga.